

fra Hølstebro til Aarhus og den fra Bamdrup til Nyborg, de have begge en selvstændig Betydning uafhængig af den forøgede Betydning, som de ville faae, naar det hele Jernbanenet engang bliver færdigt; ja, et lille Stykke af Banen, nemlig fra Aarhus til Randers, kan rigtignok siges at være noget af begge Dele, idet det nemlig baade er Vængdebane og Tverbane, men de andre Baner have deres selvstændige Betydning og maae, til en vis Grad idetmindste, kunne udvikle en selvstændig Færdsel, uafhængigt af Vængdebanen. Jeg troer derfor, at man vel maa kunne faae Erfaringer i disse tre Aar. — Hvad de private Interesser, som det ærede Medlem beskylde mig for at beskytte, angaaer, saa veed jeg foreløbig ikke, hvilke det skulde være; i ethvert Tilfælde har Udvalgets ærede Formand svaret ham, at de i ligesaa høi Grad, ja, i endnu højere Grad, vilde knytte sig til den private Drift som til den offentlige Drift. — Jeg skal slutte med at sige, at jeg tilvisse ikke er nogen Cato og endnu mindre nogen Scipio; men jeg har heller ikke taget Ordet for Carthagos Obelæggelse, jeg ønsker blot dets Indskrænkning til Afrika; det er ikke den tredje, men den anden puniske Krig, jeg fører, og jeg vil ønske, at den maa føres tilende her i Thinget, da jeg troer, at der er stor Fare med Hensyn til dens Udfald, hvis Kampen henlægges til et andet Sted.

Krieger: Det forekommer mig, at man paa en ikke ganske retfærdig Maade benytter den af det ærede 7de Medlem for Kjøbenhavn (David) fremsførte Pittning om de private Interesser. Det er jo aldeles uundgaeligt, at der, naar der er Spørgsmaal om at erhverve, altid maa knytte sig private Interesser dertil. Men, naar Forholdet ordnes saaledes, at Driften lægges i et privat Selskabs Haand, men under Statens Control, da er der den Fordeel, at de private Interesser da ere lagte derhen, hvor de naturligtvis høre hjemme, nemlig i de Privates Hænder, og at Staten saa bliver fri for denne Erhvervsstræben, hvorved der klæber Noget, som ikke altid kan være saa reent, om jeg saa maa sige, som man bør fordrø det af Staten. Der er den store

Fordeel ved den private Drift, at man afstiller imellem, hvad der kan være at paasee i Statens Interesse fra et almindeligt Synspunkt, og hvad der i det Enkelte kan være at iagttage midt i de sig krydsende private Interesser; de saakaldte private Interesser, der knytte sig til et saadant Foretagende, faae deres naturlige Plads, naar de under en uinteresseret Control lægges hen til et Driftselskab, men en uheldig Blanding, noget Tvivlsomt og Tvetydigt kan, frygter jeg, let komme frem, naar man forlanger af Statsstyrelsen, at den skal indlade sig paa Noget, som efter sin Natur ligger udenfor dens Omraade. Det er Statsstyrelsens Omraade at opstille de almindelige Grundsætninger, det er Statsstyrelsens Opgave at føre en virksom Control, men den hele løbende Drift med alle sine Smaadetails ligger efter de hidtidige Erfaringer bedst i de Privates Hænder. Det var ikke blot en Overdrivelse, men det var meget uretfærdigt, naar Udvalgets ærede Formand (Jessen) vilde give det Udseende af, at de, der talte imod ham og Ordføreren, vilde, at Driften skulde overgives til et „uansvarligt“ Privatselskabs Forgodtbefindende; det er dog aldeles vitterligt, at man netop mener, at den constitutionelle Ordning trives bedst, naar Enhver gjør Sit, naar altsaa de løbende, daglige Forretninger ere henlagte under privat Virksomhed, og Staten gennem sine Embedsmænd udfører Alt det, hvortil den efter sin Natur er bedre skikket, nemlig en virksom og forstandig Control baade med Planernes og med Taxternes Fastsættelse og med mange andre Ting. Herimod kan man dog ikke for Alvor ville gjøre gjældende, at der ikke udtrykkeligt i Mindretallets Forslag er talt om Control med Hensyn til Taxterne og med Hensyn til Fartplanerne, thi jeg gad dog see den Indenrigsminister, der, naar han bortforpagtede Jernbanernes Drift i Genhold til en Lov som den, der vil fremkomme, naar Mindretallets Forslag vedtages, da ikke i Forpagtningscontracten vilde fastsætte de fornødne Vilkaar i saa Henseende; det er jo en fuldstændig Umulighed, at han ikke skulde betinge sig den i saa Henseende rimelige Myndighed. Saa snart man derimod indskrænker sig til at sige; Vi ville nu engang